

Po seznamu

Številka: 381-33/2021/69

Datum: 17. 5. 2022

Zadeva: Vloga občin pri izvajanju sofinanciranih operacij gradnje širokopasovnih omrežij naslednje generacije

Na Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo (SDP) v okviru svojih pristojnosti izvajamo tudi t. i. GOŠO razpise, s katerimi na podlagi 11. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 – ZIN-B, 54/14 – odl. US, 40/17, 81/15 in 189/21 – ZDU-1M; v nadaljevanju: ZEKom-1) zagotavljamo gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij z javnimi sredstvi.

Kot ste verjetno že seznanjeni, se v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014 – 2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ter na podlagi Javnega razpisa za gradnjo širokopasovnih omrežij naslednje generacije »GOŠO 4« ali Javnega razpisa za gradnjo širokopasovnih omrežij naslednje generacije »GOŠO 5« v vaši občini na območjih belih lis sofinancira gradnja širokopasovnih omrežij.

V okviru izvajanja zgornjih projektov želimo naslovnim občinam podati nekaj pojasnil, in sicer želimo izpostaviti troje: (1) posebno vlogo lokalnih skupnosti pri pospeševanju gradnje elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture, (2) javno korist gradnje javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture ter (3) obstoj dodatnih pravil za gradnjo javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture z javnimi sredstvi. Ob tem je treba pojasniti, da SDP kot del izvršilne veje oblasti nima pristojnosti za obvezujočo razlago zakonov, niti ni pristojna za podajo obvezujočih pravnih mnenj, lahko pa podaja pojasnila sistemske narave glede zakonskih določb oziroma določb izvršilnih predpisov, ki sodijo v njeno delovno področje, ter oblikuje neobvezujoča pravna mnenja oziroma stališča.

(1) Posebna vloga lokalnih skupnosti pri pospeševanju gradnje elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture

Uvodoma želimo opozoriti na pomembno vlogo lokalnih skupnosti, ki lahko prek svojih aktivnosti pomembno prispevajo k pospeševanju gradnje javnih komunikacijskih omrežij in skupaj z drugimi pristojnimi organi skrbijo za uresničevanje javnega interesa na področju gradnje komunikacijskih omrežij. Naloge lokalnih skupnosti na področju gradnje javnih komunikacijskih omrežij, ki so določene v desetem odstavku 9. člena ZEKom-1, zajemajo pospeševanje gradnje elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture, pri čemer lokalne skupnosti zlasti določijo pogoje za gradnjo v svojih prostorskih aktih, sklepajo služnostne in druge pogodbe z operaterji na svoji infrastrukturi, obveščajo operaterje in Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije o nameravanih bodočih posegih v svojo obstoječo infrastrukturo ter lahko načrtujejo gradnjo odprtih javnih komunikacijskih omrežij.

(2) Gradnja javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture je v javno korist

Nadalje pojasnujemo, da je gradnja javnih komunikacijskih omrežij, kamor sodijo tudi odprta širokopasovna omrežja, v skladu z drugim odstavkom 9. člena ZEKom-1 v javno korist. Posledično so operaterji elektronskih komunikacij služnostni upravičenci za gradnjo v ta namen. Področje razlastitve in omejitve lastninske pravice, kamor sodi tudi ustanavljanje služnosti, je urejeno v 16. do 23. členu ZEKom-1. Za ustanovitev služnosti mora služnostni upravičenec lastniku nepremičnine predložiti predlog pogodbe, katere sestavni del je tudi določilo o višini denarnega nadomestila za služnost ter določilo o dopustnosti skupne uporabe komunikacijskih objektov služnostnega upravičenca z njegove strani ter drugih fizičnih in pravnih oseb, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja. V skladu s četrtem odstavkom 20. člena ZEKom-1 denarno nadomestilo za služnost ne sme presegati zmanjšanja vrednosti služeče nepremičnine ali dejanske škode in izgubljenega dobička, vključno zaradi dopustnosti skupne uporabe komunikacijskih objektov služnostnega upravičenca s strani drugih operaterjev. Višina nadomestila je tako omejena navzgor, medtem ko omogoča, da se v tem okviru svobodno dogovarja, saj ima lahko služnostni zavezanec interes, da bo lažje dostopal do komunikacijskega omrežja, kar se bo lahko odrazilo tudi pri višini denarnega nadomestila. Občina tako v interesu zagotavljanja čim večje pokritosti s širokopasovnim omrežjem na svojem območju lahko služnost podeli tudi proti plačilu nadomestila, ki je nižje od zmanjšanja vrednosti služeče nepremičnine ali dejanske škode in izgubljenega dobička.

(3) Dodatna pravila za gradnjo javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture z javnimi sredstvi

Ko gre za gradnjo javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture z javnimi sredstvi (t.i. GOŠO projekti), veljajo dodatna, posebna pravila. Izpostaviti velja dvoje.

Prvič, skladno s šestim odstavkom 20. člena ZEKom-1 je služnost pri gradnji javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture, ki se financirajo iz javnih sredstev v skladu z 11. členom tega zakona (torej tudi v primeru gradnje v okviru t. i. GOŠO razpisov), na nepremičninah v lasti države ali samoupravne lokalne skupnosti neodplačna. Kot je razvidno iz obrazložitve k predlogu Zakona o elektronskih komunikacijah (EPA 667-VI) je bila določba v zakon leta 2012 vključena, ker se je v praksi izkazalo, da so stroški za plačilo služnosti na nepremičninah, ki so v lasti oseb javnega prava, visoki ter da je dogovarjanje za višino denarnega nadomestila v teh primerih dolgotrajno. Pri plačilu denarnega nadomestila za služnost bi v teh primerih dejansko prišlo zgolj do prelivanja javnih sredstev od enega proračunskega uporabnika k drugemu. Ob tem pojasnujemo, da je ZEKom-1 *lex specialis* v odnosu do Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18; v nadaljevanju: ZSPDSLS-1) glede podeljevanja služnosti na nepremičninah v lasti države in samoupravnih lokalnih skupnosti za namen gradnje javnih komunikacijskih omrežij. Služnost na nepremičninah v lasti države in samoupravnih skupnosti za namen gradnje javnih komunikacijskih omrežij je tako treba zagotoviti neodplačno ne glede na splošne določbe ZSPDSLS-1.

Drugič, sofinancirani projekti predstavljajo državno pomoč, za katero je Ministrstvo za javno upravo (MJU), ki je bilo takrat pristojno za področje elektronskih komunikacij, na Ministrstvo za finance (MF) priglasilo Shemo SA.49322. Z uveljavitvijo novele Zakona o spremembah Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 189/21) je pristojnost za področje elektronskih komunikacij z 2. 1. 2022 z MJU prešla na SDP, ki v skladu z navedeno shemo o dodeljenih pomočeh tudi poroča MF. Ne glede na to, da občina v skladu z izrecno določbo šestega odstavka 20. člena ZEKom-1 služnost za namen gradnje javnih komunikacijskih omrežij z javnimi sredstvi podeli neodplačno, pa je v skladu s pravili o državnih pomočeh treba oceniti vrednost državne pomoči, ki jo predstavlja znesek nadomestila, ki bi ga občina zaračunala služnostnemu upravičencu, če ne bi šlo za gradnjo omrežja z javnimi sredstvi.

V skladu z zgornjim pojasnilom vas pozivamo, da v pogodbe o ustanovitvi služnosti za namen gradnje javnih komunikacijskih omrežij z javnimi sredstvi vkjučite določbo, iz katere bo razvidna ocenjena vrednost podeljene služnosti, ki jo določite ob upoštevanju ZEKom-1 ter predpisov lokalnih skupnosti. O sklenjenih pogodbah o ustanovitvi služnosti in ocenjeni vrednosti podeljenih služnosti bo SDP na podlagi informacij, pridobljenih od služnostnega upravičenca, poročala MF.

Za dodatna pojasnila smo na voljo.

S spoštovanjem.

mag. Peter Geršak
Državni sekretar
po pooblastilu št. 020/5-2021/1
z dne 8. 10. 2021

Poslati:

- po elektronski pošti občinam po seznamu.

V vednost:

- Skupnost občin Slovenije na el. naslov info@skupnostobcin.si,
- Združenje občin Slovenije na el. naslov info@zdruzenjeobcin.si,
- Združenje mestnih občin Slovenije na el. naslov zmos@koper.si.

